

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

70 let v Argentini

Leto LXXVII | 15. avgusta 2018 - Buenos Aires, Argentina | Št. 22

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

PRIJATELJSKI "ASADO" V NAŠEM DOMU SAN JUSTO

Ko srce in duša istočasno utripata po taktu Ljubezni, rodijo se čudovite reči!

Te dni je v Argentini zaključil pastoralni obisk misijonar g. Peter Opeka, ki svoje izjemno delo opravlja na afriškem otoku Madagaskar. Že desetletja tam gradi za najbolj zapostavljene duše boljši svet. S trdim delom, jasnimi načeli, disciplino, predvsem pa z veliko ljubeznijo, je iz revščine potegnil na tisoče Malgačanov, ki so živeli v najbolj skrajnih razmerah. Prišel je med nas, da bi delil svoje izkušnje in nam iz prve roke pričal, da je možno svet na boljše spremeniti.

Med (pre)natrpanim celomesečnim programom si je vzel košček dneva, da obišče slovenske rojake iz okolice San Justa in daruje sv. mašo in nas počasti s svojo navzočnostjo na skupnem kosilu v Našem domu.

Tako je na nedeljo, 15. julija, daroval sv. mašo v sanhuški stolnici, kasneje je v Našem domu imel razgovor z mladimi in zaključil obisk pri že večletnem druženju prijateljskega dne pod imenom »Prijateljski asado za Madagaskar«.

Koncelebrirana sv. maša je bila praznik zase. Do zadnjega kotička nabito polna katedrala je bil okvir v katerem si čutil, da se bo nekaj izjemnega dogajalo. Najprej so osmošolci Balantičeve šole v narodnih nošah pozdravili misijonarja in mu čestitali za god in rojstni dan, ki ga je obhajal 29. junija. Prisrčno so mu voščili ter izročili slovenski šopek Jana Altni Mehle, Martin Bonino Lipušček, Alenka Čop, Ivan Goljevšček, Viktorija Nicastro Tekavec, Ljudmila Selan, Katja Zupanc in Valentin Zupanc. Za petje med mašo je poskrbela mladina, ki je ob spremstvu inštrumentov lepo oblikovala pesmi.

Med pridigo nas je g. Opeka pozval k delu, ki črpa smisel in moč iz ljubezni do bližnjega in prizna dostojanstvo vsakemu človeku, predvsem pa nas je nagovoril k pričevanju evange-

Slike Lučka Oblak Čop

lija, naj bi uresničili konkreten nauk, da je vsak človek naš brat, torej, kako mu ne bi pomagali? G. Opeka nas je tako navdušeno, jasno in energično ogovoril, da je napolnil srca nas vseh in smo se počutili poklicani, da bo vsak v svoji vsakdanji okolici delali za boljši in pravičnejši svet.

Ponižnost in razdajanje sta lastnosti misijonarja Opeke, ki nam je pustil globok vtis. Večkrat je med navzočimi privrel spontan aplavz a misijonar Peter nas je vsakič očetovsko poučil, da gre vzklikanje samo Bogu.

Po obhajilu je zborček Balantičeve šole zapel pesem, ki jo je za to priliko sestavila voditeljica zbora, ga. Kristina Skvarča Šenk.

Po končani sv. maši se je g. Peter približal slovenskemu oltarju, kjer je ustoličena Brezjanska Mati božja in jo v zbrani molitvi pozdravil, v spremstvu prelata dr. Jureta Rodeta in izredno lepega števila ministrantov.

Takoj zatem je sledilo snidenje v Našem

domu, kjer se je najprej sestal z mladino, ki je vedoželjno spraševala o njegovem delu. Njihovi žareči obrazi so pričali o srečanju z osebo, ki jih je s posebno karizmo nagovorila in navdušila.

Sledilo je kosilo - asado na katerem se je zbralo nad 400 rojakov, ki so s svojo navzočnostjo želeli povedati g. Petru, kako globoko spoštujemo in podpirajo njegovo delo, kako radi bi mu pomagali, da bi še naprej lahko gradil hiše, šole, cerkve na Madagaskarju za najbolj pozabljene in potrebne, katerim je vrnil dostojanstvo in jim vlil novega upanje in poguma.

V imenu Našega doma je pozdravil predsednik, Andrej Mehle, ki je izrekel dobrodošlico g. misijonarju Petru Opeki in spremljevalkama mademoiselle Bao in mademoiselle Tuzu, dekleti iz Madagaskarja, ki sta zrasli in se šolali v Akamasoi (četrt, ki jo je iz nič Opeka sezidal in ji dal ime, ki v domačem jeziku pomeni dobri prijatelj).

Med pozdravi se je tudi predstavil Damian Donnelly, predsednik fundacije Espartanos, ki se posveča jetnikom v strogem zaporu v provinci Buenos Aires. Tam vsak petek že štiri leta molijo za intencije papeža in za celotno delo Petra Opeke. Ko smo Donnellyja vprašali, kako sta se spoznala, je odgovoril, da je to dolga zgodba, ki pa jo lahko strne v enem samem stavku: spoznala sta se v molitvi.

Naš dom San Justo je dragemu misijonarju Petru v znamenju odkritega občudovanja in globokega spoštovanja, ker je dokazal, da je z močno vero, zdravimi rokami in poslušnostjo za potrebe bližnjega možno spremeniti svet, podelil častno članstvo. V imenu Doma sta priznanje izročila botra ustanove, Mici Malavašič Cassullo in Janez Kržišnik.

Med kosilom smo vsi imeli priliko gmotno podpreti misijonsko delo, nabrala se je res lepa vsota namenjena Akamasoi. Torej vsem, ki ste širokodušno darovali v ta namen izrekamo iskren Bog lonaj!

Ko pomislimo na to srečanje, se nam porodijo misli in besede zahvale. Najprej velika hvaležnost Bogu, da je na našo pot postavil velikega človeka z izrednim čutom solidarnosti, čigar zgled premika gore. Hvaležni smo g. Petru za vzorno življenje in dejanja, ki nas vabijo postati boljši.

Poudariti je treba prešerno in živahno prevladujoče vzdušje, ki je plavalo med navzočimi, ki so eni drugim ponavljali, da se jim je srečanje vtisnilo v srce za vedno.

Zahvala gre tudi glavnemu odboru Našega doma za celotno organizacijo srečanja; vsem ženam, možem in mladini, ki so poskrbeli za odlično kosilo; vsem dobrotnikom srečolova; vsem rojakom, ki so se odzvali vabilu ter vsem tihim dobrodelnikom, ki podpirajo delo misijonarja Petra Opeke.

*Dragi misijonar Peter Opeka:
hvala vam za VSE, Bog vas živi!*

Ivana Tekavec

POGOVOR MLADINE S PETROM OPEKO

Meseca julija smo imeli v naši skupnosti poseben obisk: med nami je bil misijonar Peter Opeka, ki že skoraj 50 let deluje na Madagaskarju. V nedeljo, 15. julija, smo se z njim srečali mladi vseh domov v Našem Domu. Da je pogovor lažje teklet smo mu postavili nekaj vprašanj o različnih temah kot so vrednote, družina, božja previdnost, revščina, ljubezen, vera, in še nekatere druge.

Eno najlepših doživetij srečanja je bil nasvet, ki nam ga je dal, ko smo zaključili pogovor: "Tukaj lahko z bogastvom, ki ga imate, bogastvom staršev, z bogastvom vere, ki jo imajo vaši starši, z resnostjo, ki jo imate v svojih srcih, veliko storite za vaše prijatelje, ki niso bili dovolj srečni, da bi bili vzgojeni v odgovornosti, v resnici, v službi, v veri. Mnogi naši bratje tukaj v Argentini nimajo vere. V vas mlade imam veliko zaupanje, ker imamo korenine, ki so dobre, in dobro drevo rodi dober sad. Iz dobrega drevesa smo in zato moramo dajati dobre sadove. Lahko smo si različni, vendar smo lahko vseeno ena sama družina. Prosim vas, da imate med vami

Slike Lučka Oblak Čop

veliko sočutja, veliko enotnosti, da veste, kako drug drugemu pomagati. Včeraj sem v cerkvi Jesús Sacramentado, rekel: »Ljudje hodijo na nogometna igrišča, pridejo tja in začnejo z drugimi ravnati, kot da bi si bili prijatelji. In vpijejo gole skupaj, se objemajo. Ko smo pri maši, ko smo vsi bratje med seboj, nismo le častilci, imamo nekaj več kot častilci. Imamo vero, ljubezen do Boga v naših srcih, bratje smo. Če smo na igrišču smo si takoj prijatelji, kako ne bi mogli biti to tudi v cerkvi? Ko smo tam, v prisotnosti Boga, ki nas je ustvaril, in ki nas ustvarja vse enake.« "Srečno vam, mladina; želim vam, da imate karizmo in talent, ki vam ga je dal Bog, da veste, kako ga lahko prenesete svojim prijateljem. Na delovnem mestu, v šoli, pri športu, v cerkvi, povsod. Vedno delite in sodelujte z ljudmi, ki so zraven vas".

Res zelo lepo smo se imeli! Hvala Petru, da je posvetil nekaj časa mladini, in hvala vsem mladim, ki so prišli poslušati njegovo življenjsko pričevanje!

Milena Zupanc

Duhovno srečanje mladih

V nedeljo, 22. julija, smo se mladi srečali v Slovenski Hiši. »BITI ZVEST V MAJHNEM, TO JE VELIKA STVAR«. Zakaj smo izbrali prav misel Svetega Avguština kot geslo srečanja? V tem srečanju smo imeli kot temo zadnjo apostolsko spodbudo Papeža Frančiška GAUDETE ET EXULTATE (Veselite in radujte se) o poklicanosti k svetosti v sedanjem svetu! Pripravili smo različne dinamike, govore, molitve, čiščenje, spoved in sv. mašo na to temo.

Zahvaljujemo se Robertu, Toniju in Pavletu, da so nas lahko spremljali in nagovorili v tem dnevu! Zelo lepo smo se imeli in veseli smo, da se je toliko mladih pridružilo in, da še naprej rastemo v veri!

Milena Zupanc

OB TAKTU BARV XV

Kultura in umetnost stopata skupaj za roko v Slovenskem domu San Martín

Letos že v svoji 15. izvedbi

Štefi Leber nam je predstavila letošnjo razstaviteljico, lic. prof. Lučko Voršič, ki je imela svojo prvo samostojno slikarsko razstavo prav v našem domu.

Umetnica Lučka Voršič je opravila dolgoletne študije v umetništvu: *Maestra Nacional de Artes Visuales, Profesora nacional de pintura y grabado, Licenciatura en Artes Visuales*. Imela je samostojne ter skupinske umetniške razstave v raznih galerijah v Buenos Airesu, med njimi lahko naštejemo:

- Skupinska razstava Regina Pacis
- Galerija G.A.A.M., Amigos de la Avenida de Mayo
- Skupinska razstava v Bolsa de Cereales
- Razstava ob mednarodnem letu mladine v galeriji Centro Galicia
- Razstava na Veleposlaništvu Republike Slovenije

Njene barve izražajo čustveno doživljanje, kako rada jih v različnih kombinacijah in

intenzivnostih uporablja na svojih platnih. V svojih delih nam umetnica nam kaže svoje notranje doživljanje zunanjega sveta.

Ker sta glasba in zvok tesno povezana v sanmartisko zgodovino in tradicijo, je Toni Podržaj otvoril razstavo in nas navdušil s svojo kitaro in odlično interpretiral: *Horizons (Steve Hackett), Mood for a day (Steve Howe) in Gran Vals (Francisco Tárrega)*.

Predsednik doma, dr. Victor Leber se je toplo zahvalil umetnici in kitaristu za njihovo prisotnost pri tako lepem večeru.

Potem nas je napovedovalka povabila v spodnjo dvorano, kjer smo uživali uprizoritev šale v enem dejanju »O škodljivosti tobaka« pisatelja Antona Pavloviča Čehova.

V dvorani nam je dr. Leber s cigareto v roki šaljivo predstavil prizor ... Povedal je nekaj besed o pisatelju in o igralcu Daniju Grbcu, ki je izvrstno izvedel monolog.

»Anton Pavlovič Čehov ni tiste vrste pisatelj, ki bi se posvetil samo eni literarni zvrsti.

Vendar, vidimo, da je pglavitne sile svojega književnega delovanja usmeril v novelo in dramatiko, ter v obeh dosegel evropsko mojstrstvo poleg humoristike in publicistike.

Svojo mladost je Anton Pavlovič Čehov, med 1860 in 1904, preživel v pravem suženjstvu laži in despotizma, v stalnem strahu pred pretepanjem in pretirano očetovo strogostjo, obdana od laži in pohlepa po denarju. Ves prosti čas je moral Antoša, kot so mu pravili, prebiti v mali tangaroški trgovinici, kjer je »smrdelo po petroleju in slanikih«.

Poleg gimnazije se je moral učiti še krojaštva, trgovskega poslovanja, pa se še udeleževati dolgih vaj v očetovem cerkvenem pevskem zboru. Vsa njegova mladost je potekala v surovi strogosti, v discipline palice in neprenehnem delu, vse to je povečalo njegovo občutljivost za krivico in zlo. Težko življenje mu je vcepilo veliko strogost in nepopustljivost do samega sebe in to, je kar ga je odlikovalo vse življenje. Temu se je pridružil pripojeni dar opazovanja ter oster čut za resnico in preprostost.

S preselitvijo v Moskvo in z vpisom na medicinsko fakulteto se začne novo obdobje Čehova kot humorist. Tako, prikazoval vsakdanje življenje v bežnih skicah in drobnih karikaturah, hoteč predvsem zabavati.

Šala v enem dejanju O škodljivosti tobaka je izšla v tisku februarja leta 1886, z oznako scena - monolog. Te šale ni sprejel v svoja izbrana dela.

Dani Grbec, ki je pri nas v Slovenskem domu San Martín že nastopil različne igre in šale, kot na primer Medved, Tragik po sili, Zdravnik po sili in Krčmarica, bo danes uprizoril to kratko enodejanko, to se pravi O škodljivosti tobaka, izpod peresa prej omenjenega ruskega dramatika, Anton Pavlovič Čehov.

To je šala iz naključnega predavanja, razvita v ironično izpoved o življenju. Dani jo je že uprizoril v različnih slovenskih domovih.

Predsednik doma je obdaril igralca in umetnico s spominskim krožnikom s sanmartinskim grbom, s slovenskimi narodnimi motivi in tradicionalno argentinsko »guarda pampa«. Oba izdelka je ročno pobarvala Regina Truden Leber. Tudi Dani Grbec je podaril steklenico vina, primerno duhovito ovito v časopisnem papirju. Lučka Voršič je pa nesebično domu darovala sliko, da bo obogatila zbirko sanmartinskih slik.

Bogati kulturni večer smo zaključili s prijateljskem kramljanju ob dobrem pecivu in golažu, ki ga je odlično skuhala Brigita Leber Medvešček s svojimi pomočniki.

Hvaležni smo vsem, ki vedno pomagajo pri uredništvu teh večerov, najprej zvestemu fotografu Tonetu Belcu, ki je tudi tokrat poskrbel za krasne spomine v slikah, kot tudi tistim, ki so pripravili dvorano za razstavo, oder in sceno, luči in zvok in v kuhinji in še in še: to so odborniki, mladina in vsak, ki vedno prostovoljno stopi na pomoč pri delu.

Hvaležni smo tudi vsem obiskovalcem, ki s svojo prisotnostjo podpirajo te večere, ki širijo in bogatijo našo kulturo.

Slike si lahko ogledate na naši strani Facebook: **slovenskidom.sanmartin**

Radovedni smo že, kdo bo naš gost naslednje leto, pri XVI. OB TAKTU BARV!

Regina Truden Leber

NEDOTAKLJIV MIT

Od prejšnje nedelje, 22. julija, smo priča novosti v slovenskih medijih. Tega dne je prestižni novinar RTV Slovenije Jože Možina vodil razgovor z znanim zgodovinarjem Jožetom Dežmanom. Na tem programu je Dežman govoril o mitu in tabujih, ki so se ohranili iz časa komunizma in ki še vedno zanikajo najbolj očitna zgodovinska dejanja, kot je bil genocid v naši domovini.

Med drugimi je izjavil, da se večina Slovencev ni borila pri partizanih, da so partizani ubili več Slovencev kot okupatorjev, da so ubili več neoboroženih kot oboroženih ljudi, ter da so ubili več ljudi po vojni kot med njo. To je sprožilo burno reakcijo s strani varuhov osvoboditelskega mita, in ljudje kot Tit Turnšek, predsednik Zveze združenih borcev, in poslanec stranke SD, mag. Marko Koprivec, so zahtevali odgovornim RTV SLO, naj odpustijo novinarja Jožeta Možina.

To so dejstva. Bilo je več različnih odzivov na ta razgovor, vendar se je vredno ustaviti in preučiti te odzive.

Na prvem mestu se moramo vprašati, kdo nastopa v tej zgodbi. Novinar Jože Možina je producent serije razgovorov Pričevalci za RTV

SLO – serija številnih posnetkov, kjer so žrtve revolucionarnega komunizma, starejši ljudje, prvič pripovedovali v javnih medijih, kaj vse so pretrpeli med vojno in pod komunističnim terorjem. Sam že dolgo trpi pod pritiski, ki so posledica zgodovinsko pomembnega kvalitetnega dela pričevalske narave. V teh dneh mu je navdušenec prejšnjega režima zagrozil pred vhomom v RTV SLO in nosil plakat s stavkom “Naj Možina odstopi, dovolj imamo pričevalcev”, nekdo drug pa je nosil plakat, kjer je pisalo “Možina & Dežman, na poti mučeništva”.

Zgodovinar Jože Dežman je nečak narodnega heroja, partizana Tončka Dežmana. Odraščal je v privilegiju dedičev revolucije, vendar je ob bolj zrelem srečanju s slovensko zgodovino doživel globoko depresijo in končno zapustil okolje režima. Spreobrnil se je v katoliško vero in je danes profesionallec, ki se neustrašno bori, da bi ovrgel mit in tabuje, ki jih je komunistični režim vse do danes tako zasidral v podzavest ljudi. Dežman je tudi producent radijskega programa Moja zgodba, kjer že 14 let snema za Radio Ognjišče številna pričevanja žrtev totalitarističnega režima. Poleg tega, da še vedno z izostrenim čutom preučuje zgodovino, je tudi preučitelj filozofskih in teoloških vsebin.

Skratka, pred nami sta dva trmasta presotopnika, ki zavračata postavke starih modelov režima. Dva upornika, ki ne priznavata obstoječega stanja in si upata brskati po prepovedanem področju mitov, postavljenih v času starega režima.

Na drugi strani pa RTV SLO, javni medij ki, tako kot večina slovenskih intelektualcev, ne kaže nobene pripravljenosti, da bi širil številne dokaze, ki zanikajo revolucionarni mit in sistematično zavračajo številne morije v povojnem času s strani zmagovalnih partizanov, hkrati pa ni zagovarjala svobodnega strokovnega dela lastnega novinarja Jožeta Možine, temveč kaže sramotenja, ki jih je ta doživel.

Tretji zanimiv vidik te zgodbe je kako prevzetno, odprto in brez pomislekov se javno predstavljajo varuhi mita in pri tem zahtevajo, da se ne postavlja pod vprašaj dogme, ki je bila zapečaten v času režima. Grozijo in zahtevajo izključitev tistih, ki izpodbijajo ta mit, ne glede na to, da so njihovi argumenti zgodovinsko dokazljivi. Se pravi, zanje je tisto kar je napisano s strani zmagovalcev neizpodbitno. Lahko opazimo tudi, kako groba so njihova vsiljevanja doktrine, saj nobeden izmed njih ni poskušal zavrniti objektivnih dokazov, ki jih je predstavil Dežman v svojem razgovoru. Iz tega lahko sklepamo, da dokazi niso pomembni: mit je neizpodbiten.

Četrti vidik, ki preseneča je, da šele sedaj, 27 let po tem, ko je Slovenija uradno zaključila z vlado režima, preproste izjave zgodovinarja o tem, kaj se je zgodilo v Sloveniji med vojno in po njej, lahko povzroči takšno razburjenje, saj gre le za to, da se objektivno analizira preteklost z namenom, da se iz nje pridobi dokazljive zaključke. Dežman že

dolgo let predstavlja te argumente v drugih manjših medijih, vendar je pa sedaj povzročil takšno ogorčenost in zavračanje nostalgčnih revolucionarjev, ker je njihov glas dobil mesto v masovnem mediju. Presenetljivo je, da se še vedno ne sme govoriti o genocidu in, kot pravi zgodovinar Dežman, sredi 21. stoletja v srcu Evrope še vedno obstaja racistični apartheid, ki zavrača dostojni pokop na tisoče zavrženih, ki so bili umorjeni in čakajo na priznanje v več kot 600 skupnih grobiščih (moriščih), ki jih Slovenija ne priznava.

Priča smo počasni in neizogibni tranziciji, kjer se civilizirana racionalnost upira staremu vsiljevanju doktrine, ki je naredilo vse, da bi obdržalo mit boja za svobodo. Varuhi zahtevajo, da mora biti »partizansko dostojanstvo« razbremenjeno od vseh zločinov revolucije in kasnejše diktature. Številni spomeniki, namenjeni herojski zgodbi osvoboditve, neskončne ulice in ceste z imeni kot “Titova ulica” ali “Partizanska ulica” so predolgo kolonizirali slovensko miselnost in celo prepričali svoje žrtve, da je bilo v stari Jugoslaviji bolje, čeprav so živeli brez mila in toaletnega papirja. Stalno ponavljanje mita je povzročilo neresnične podobe; treba je bilo uspavati ume. Sedaj se varuhi mita branijo tako, kot so se vedno branili: zahtevajo molk in slepo poslušnost in Dežmana obtožujejo za sejalca spora in sovražnosti ter žaljivca osvoboditelskega podviga. Zanimivo je opazovati, kako ta mistika jugonostalgije predstavlja dokaz, ki ogroža njihova prepričanja. Resnica vedno najde pot, mogoče ne samo zaradi vrline njenih zagovornikov, ampak zaradi gole radovednosti, skrite v bistvu človeka.

JL/AC

STOLETNICA ROJSTVA PISATELJA KARLA MAUSERJA

* 11. avgust 1918, Bled, † 21. januar 1977, Cleveland, ZDA.

»Ne vem, zakaj, toda nekje v globini čutim, da se mi bo življenje prej izteklo, kakor bi nekateri želeli. Nazadnje, imel sem mnogo lepega v njem. Lep zakon, otroke, in ljudem sem po knjigah povedal mnoge misli, ki sem jih imel. Marsikdo tega ni imel in moram biti hvaležen.« Slutnja ki jo je zaupal svojemu dnevniku že leta 1967, se je uresničila deset let pozneje: 21. januarja 1977, v 59. letu njegovega res bogatega življenja. Takrat je tudi sam doživel, kar je povedal ob smrti nekega prijatelja leta 1974: »Marsikdaj mislim, da je srečanje umetnika z Bogom čudovito lepo. V vsej polnosti vidi, za čemer je vse življenje hrepenel – lepoto, dobroto, svetost – je tako preprosto videti, da umetnikova duša v hipu dojame, kar ga je celo življenje mučilo.« Karel Mauser je bil po drugi svetovni vojni izgnan iz domovine. Vse knjige, ki jih je izdal v zamejstvu in zdomstvu, so bile do osamosvojitve (1991) pri nas na indeksu. V domovini se je prvič ‘oglasil’ septembra 1989, ko je Ognjišče začelo v nadaljevanjih objavljati njegov roman Kaplan Klemen. Bralce Ognjišča je poldrugo leto nagovarjal s svojo povestjo Razdrto gnezdo, v avgustovski številki, 2017 pa smo začeli objavljati njegov roman Le eno je potrebno, v katerem pripoveduje življenjsko zgodbo našega velikega misijonarja, svetniškega kandidata škofa Friderika Baraga.

Izgnanec z domovino v svojem srcu

Leta 1993 je v zbirki Graditelji slovenskega doma pri založbi Ognjišče izšla knjiga Karel Mauser, v kateri je France Pibernik, najboljši poznavalec tega ‘zamolčanega’ mojstra slovenske besede, opisal njegovo življenje in delo. Rodil se je 18. avgusta 1918 v Zagorici, ki je danes del Bleda. Njegov oče je bil kot orožnik premeščen v Gorje, kjer je Karel

Slike Rafaelova družba

začel hoditi v šolo, končal pa v Podbrezjah, naslednji očetovi službeni postaji. Požiral je knjige ter sovražil računstvo in matematiko. Vendar pa je ljudsko šolo uspešno končal, želja po znanju ga je gnala na gimnazijo v Kranj. Zaradi matematike je osmi razred ponavljal v Ljubljani, kjer je 1939 maturiral. Jeseni se je vpisal v ljubljansko bogoslovje in ob študiju je literarno ustvarjal, vseskozi pa je zavzeto opravljal dobrodelno poslanstvo med najrevnejšimi prebivalci Ljubljane. Septembra 1943 se je s počitnic z dobropoljskimi vaškimi stražami zatekel na Turjak, kjer je preživel predajo kot bolničarski strežnik ranjencev. Odpeljan je bil v Kočevje in nato z bogoslovci kot jetnik v stiški samostan. Januarja 1944, v devetem semestru bogoslovnega študija, je izstopil iz semenišča. 6. januarja 1945 se je poročil z Mimi Habjan: v srečnem zakonu sta imela štiri otroke. Konec leta 1945 so novi oblastniki vso družino Mauserjev (staršev in njegovo) izgnali zaradi nemškega priimka. Karel je svojo družino živel v begunskih taboriščih Peggez in Spittal v Avstriji. Družino je preživljal kot težak pri gozdnih delih in graditvi cest. Septembra 1950 je prišel v ZDA, v mestu La Salle (Illinois) je delal v pralnici. Urednik Ameriške domovine Jaka Debevec mu je čez nekaj mesecev omogočil preselitev v Cleveland, poskrbel za stanovanje in službo v tovarni preciznih svedrov. Tam je delal vse do upokojitve zaradi srčne bolezni leta 1974. Njegovo plemenito srce se je kljub ‘uspešni’ operaciji ustavilo 21. januarja 1977.

»Vsako jutro sem se pokrižal. Ta vsakdanji križ me je v resnici krepil. Čutil sem, da moram zaradi tega križa izpolniti vso svojo dolžnost, saj bi sicer križ onečastil«
(Karel Mauser)

“Zame je in ostane
umetnost - preprostost”

Na pot besede umetnosti je Karla Mau-

serja začel uvajati France Tomšič, njegov profesor slovenščine na kranjski gimnaziji, še bolj pa pesnik in kritik Anton Vodnik na realni gimnaziji v Ljubljani. Karel je začel kot pesnik. Leta 1938 je bila v študentskem listu Mentor natisnjena njegova prva pesem in zanjo je prejel tudi honorar. »Moja sreča je bila tolikšna, da je nisem vedel kam deti. S tem je bila odločena moja pot.« Karel Mauser se je s pesmimi redko oglašal in ni izdal nobene pesniške zbirke. Edina je izšla ob prvi obletnici njegove smrti na željo njegove žene in z darovi prijateljev. Urednik Tine Debeljak ji je po dihu njegovih pesniških utrinkov izbral naslov Zemlja sem in večnost. Bolj kot pesnik se je uveljavil s svojim pripovedništvom.

»Ob izgonu iz domovine je bil literarno komaj poznan,« piše France Pibernik, »toda že takrat je imel v rokopisu vsaj dvoje povesti.« To naj bi bili povest Domačija v Globeli, katere rokopis se je izgubil, in Rotija, ki je bila namenjena Slovenčevi knjižnici leta 1945, pa so izid preprečili dogodki ob koncu vojne. Pisanje je nadaljeval v težkih razmerah v taborišču, ko je imel za to čas le ponoči, čez dan je trdo delal. Snov za novele, povesti in romane je praviloma jemal iz gorenjskega okolja, pa tudi iz svojega življenja. Slednje velja za njegov roman Kaplan Klemen, ki je v nadaljevanjih izhajal v Koroški kroniki od 1948 do 1949. V ‘taboriščnih’ letih je nastala vrsta daljših pripovednih del, k čemur je pripomoglo dvoje: Koroška kronika je nekatere objavljene nadaljevanke ponatisnila v samostojnih knjigah in ponovno je v Celovcu zaživela Mohorjeva družba, pri kateri je v naslednjih letih natisnil veliko večino svojih del, tudi v času, ko je živel in pisal v Ameriki.

“Ali si ti kaplan Klemen?”

Po sodbi literarnega zgodovinarja Franceta Pibernika je najbolj dovršeno pripovedno besedilo v obsežnem Mauserjevem opusu roman Kaplan Klemen. V njem je veliko avtobiografskega: njegovo življenje in knjižno ustvarjanje, predvsem njegovo karitativno delovanje pa v letih, ko je bil v ljubljanskem bogoslovju. Na vprašanje koroškega prijatelja Bernarda Strausa, ki je ob sodelovanju švicarskega pisatelja Gerolda Schmida roman prevedel v nemščino, če je kaplan Klemen on sam, je Mauser odgovoril: »Med nama povedano, veliko je moje zgodbe, le prenesel sem vse, kar sem moral, zakaj mnogi so še živi in bi jim resnica ne bila ljuba.« Roman je izhajal v nadaljevanjih v listu Koroška kronika od maja 1948 do marca 1949, v letu 1950 ga je v nadaljevanjih prišla Ameriška domovina. V knjigi je prvič izšel leta 1965 pri celovski Mohorjevi, kot nadaljevanka v Ognjišču (september 1989 – december 1992), leta 2001 je doživel knjižno izdajo pri celjski Mohorjevi. »Roman Kaplan Klemen sodi med vrhe Mauserjevega pripovedništva in ga uvrščamo med vrhove slovenske povojne proze« (F. Pibernik). Preveden je bil v nemščino (in doživel več ponatisov), španščino, portugalščino in francoščino. Najbolj obsežno Mauserjevo delo je povest Ljudje pod bičem o slovenski tragediji med drugo svetovno vojno in po njej. Začela je nastajati leta 1949, dokončno podobo pa je dobila leta 1963, ko je izšla v treh knjigah.

Ko je Karel Maser na povabilo Mohorjeve družbe iz Celovca obiskal Koroško, se je z vrha Ljubelja ozrl po rodni gorenjski pokrajini – kot Mojzes z gore Nebo na obljubljeno deželo. Ko se je njegovo življenje iztekalo, je svoji ženi mirno dejal: »Če človek res verjame v Boga, si lepšega ne more misliti kot srečanja z Njim.«

Čuk S. (Obletnica meseca),
Ognjišče (2017) 7, str. 52-53.

RENATA SALECL Slovenski filozofi v kastiljščini in v Argentini

O Žižku ni kaj dodati. Ogromno je prevedenega v kastiljščino. Ko nas je obiskal v Buenos Airesu so bile dvorane in prostori nasploh premajhni za množico, ki ga je hotela videti in poslušati.

Prevedena v kastiljščino in na voljo v Argentini so tudi dela Dolarja (priporočam »O glasu« - »Una voz y nada más»), Zupančičeve (»Ethics of the Real: Kant and Lacan«, izdano v prevodu kot »Ética de lo real«), sedaj pa še Renate Salecl (»On anxiety« original, v prevodu »Angustia«, poleg ene prejšnje, ki je kot je zgoraj omenjeno, ne najdemo tu v Argentini). Žal je več pomembnih slovenskih filozofov ne prevedenih v kastiljščino, ali nepoznanih tu v Argentini, naj omenim samo kot primer Tineta Hribarja.

Naj še dodam, in ker je v slovenski filozofiji zelo prisoten Lacan, da je v svetu Lacanstva Slovenija kar dobro poznana – sam Jacques Alain-Miller je tu v Buenos Airesu l. 1989 omenil, da je Slovenija še bolj »lacanska« kot Argentina.

Bivša soproga Slavojja Žižka, Renata Salecl je obiskala Argentino in bila prisotna na predstavitvi svojega dela. Korošica, rojena v Slovenj Gradcu 9. 1. 1962 je filozofinja, sociologinja in pravna teoretičarka. Raziskovalka na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, profesorica na Birkbeck College Londonske univerze. Vsako leto predava o psihoanalizi in pravu na pravni fakulteti Benjamin N. Cardozo (New York), in poleg tega vodi tečaje o nevroznanosti.

V 15 jezikov so prevedene njene knjige, in lani je bila izvoljena kot članica Slovenske znanstvene akademije.

Tu je 11. avgusta predstavila svojo knjigo o tesnobi v kastiljskemu prevodu v Centro Konex s predavanjem o “tesnobi v moderni družbi”. Intervju je pred nabito veliko dvorano odlično vodila Flavia Pittella, po vprašanju v kastiljščini ga sama prevedla Renati v angleški jezik in nato spet v tukajšnji jezik prevedla odgovor zelo dobra prevajalka.

Na sejmu je založba imela na voljo premalo izvodov, zmanjkalo jih je, in seveda so večjo naklado imeli ostale dni do konca tega festivala založnikov. Sploh je bil sejem velik uspeh, kar mučno je bilo sprehajati se skozi gnečo po stojnicah in si ogledati vse razstavljeno. Slovenija je bila prisotna z dvema knjigama Slavojja Žižka in seveda z “Angustia” (Tesnoba) Renate Salecl – če nisem spregledal še katere druge, poleg prevodov in dvojezičnih izdaj naših že poznanih založb “A pasitos del fin del mundo” in “Gog y Magog”, tudi s stojnicama na sejmu.

Rok Fink

KOLEDAR

18. avgusta ob 19:00

V Hladnikovem domu igra FIZIKI v izvedbi gledališke skupine iz Carapachaya

18. avgusta ob 20:30

Café Concert v Slomškovem domu

19. avgusta ob 10:00

Romanje v Lourdes – Santos Lugares

25. avgusta ob 15:00

Redni pouk SSTRMB Slovenska hiša

25. avgusta ob 20:00

Kulturni večer SKA Slovenska hiša

2. septembra

Srečanje molivk in molivcev živega rožnega venca.

2. septembra

Mladinski dan na Pristavi

9. septembra

Mladinski dan v Našem domu San Justo

22. septembra

Proslava šolskih otrok na čast bl. Antonu Martinu Slomšku

30. septembra ob 10:00

Zahvalna Sv Maša ob 70-letnici prihoda v Argentino.

KJE NAJTI ŠE LEPŠI JE SVET?

Štajerska

Kaj imajo skupnega Anton Martin Slomšek, Drago Jančar in Zlatko Zahovič? In še Leon Štukelj, Josip Jurčič in svetovno znani Nikola Tesla? Da, uganili ste! Njihov skupni imevalnik je Štajerska: tam so se rodili ali pa preživeli del svojega življenja. Zato nas danes pot kliče, kot pravi pesem, naj "gremo na Štajersko"!

Središče slovenske Štajerske je Maribor, drugo največje slovensko mesto, ki šteje nekaj čez 100.000 prebivalcev. Mesto ponuja številne znamenitosti in zanimivosti, bogato kulturno dediščino, izjemno vinsko tradicijo, pa tudi nekaj športne evforije.

Danes se bomo pa podali na izlet v malo manj poznane koticke Štajerske:

Celjski grad oz. Stari grad Celje

Celjski grad (Celjski zgornji grad in tudi Stari grad Celje) je nekdanji grad in sedež grofov Celjskih. Leži na triadni vzpetini ob jugovzhodnem robu Celja, kjer reka Savinja v okljuku zavije v laško povprečno dolino. Danes poteka na gradu faza raznih večjih prenov, čez nekaj let bodo Evropski kulturni skladi, država, občina in druge ustanove, ki se s tem ukvarjajo, prenovile še Friderikov stolp, še delno neurejene zgodovinske zbirke, itd. V svojem času je predstavljal največjo utrdbo na slovenskem ozemlju.

Na nepozabno dogodivščino vas vabijo vsako soboto in nedeljo, od aprila do konca septembra med 11.00 do 19.00, ko grad zaživi v duhu časa, ki je Celje umestil v sam vrh plemiške hierarhije in takratni rodbini prinesel naziv grofje – knezi Celjski. Obiskovalci bodo spoznavali zgodovino srednjega veka in se na doživetem popotovanju v družbi različnih animacijskih skupin spoznali s kulturo naših prednikov. Program Žive zgodovine se bo izvajal le ob ugodnih vremenskih razmerah, v primeru dežja animacije odpadejo. Animacije so vključene v redno ceno vstopnine: otroci do 6. leta brezplačno, otroci od 7. – 15. leta 1 EUR in odrasli 4 EUR.

Olimje

Olimje je kraj v Občini Podčetrtek ob vznožju Kozjanskega hribovja. Pri baročni župnijski cerkvi Marijinega vnebovzetja se v gradu Olimje nahaja tretja najstarejša lekarna v Evropi. Okolica je preprejena z vinskoturi-

stično cesto, ob kateri so kmečki turizmi in kmetije, ki postrežejo z domačimi kmetijskimi pridelki. V naselju se nahaja tudi manufaktura čokolade, t. i. »Čokoladnica«, neda leč pa še igrišče za golf. Na mednarodnem hortikulturnem tekmovanju Entente Florale 2009 je Olimje prejelo zlato priznanje za urejenost v kategoriji vasi, skupaj še s petimi evropskimi vasmimi. V kraju imajo tudi Terme Olimia z zunanjimi in notranjimi bazeni.

Solčava

Solčava je majhna alpska vas, umeščena v ozko in globoko dolino reke Savinje, v Zgornji Savinjski dolini, v naročju Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank. V vasi je začetek in hkrati tudi zaključek Solčavske panoramske ceste, po njej pa je to območje dobilo ime – Solčavsko. Vas s svojo posebno trško arhitekturo predstavlja esenco urbanosti Solčavskega, ki je v letu 2009 prejelo naziv »Evropska destinacija odličnosti«.

Mozirski gaj

Mozirski gaj je park cvetja in etnografski muzej na prostem v Mozirju, ki so ga slovenski vrtnarji in domačini uredili v 80-ih letih 20. stoletja. Leži na desnem bregu reke Savinje, razprostira se na 7 ha površine, odprt pa je od sredine aprila do sredine oktobra. V tem času se vrstijo razstave cvetja, urejeni so tudi tematski vrtovi, npr. skupina dišavnic, zdravilnih zelišč; za popestritev pa služi jo etnografski objekti.

Žička kartuzija

Žička kartuzija je izredno zanimiva kulturno – zgodovinska in turistična zanimivost v bližini Slovenskih Konjic. V nekdanjem samostanu so danes na ogled štiri stalne razstave o zgodovini kartuzije, v Otakarjevi peninski kleti pa v miru in spokoju zorijo penine konjiškega Zlatega griča. Pod oboki Žičke kartuzije mojster lončarjenja prikazuje svojo obrt, z delavnicami lončarjenja pa se v izdelovanju lahko preizkusite tudi sami. Sprehodite se lahko tudi po urejenih zeliščnih vrtovih, ter obiščete Zeliščno lekarno – Zelišča iz Žičke kartuzije, ki med svojimi zidovi skriva zakladnico zeliščnih napitkov in zdravilnih pripravkov. V Žički kartuziji deluje tudi najstarejša še delujoča gostilna na Slovenskem Gostilna Gastuž iz leta 1467, ki svojim gostom ponuja tudi samostanske jedi.

OSEBNE NOVICE

ROJSTVO

Družino Marjanke Ayerbe Rant in Martina Ciccario je razveselil **Bojan Marko**, rojen 9. avgusta 2018. Čestitamo!

POROKA

V soboto, 14. julija 2018, sta se v cerkvi Sv. Mihaela v Gorsupljem poročila **Bojana Gašperič** in **Andrej (Dejko) Lenarčič**. Poročil ju je kaplan **Aljaž Kraševac**. Mlademu paru želimo vso srečo na novi življenjski poti!

SMRT

V petek, 10. avgusta, je za večno zaspala **Marija Silvija Kenda**, stara 64 let. Naj počiva v miru!

Vabimo
EX CORDE
PEVSKI ZBOR SLOVENSKEGA DOMA

Kdaj
Sobota
18.
avgusta
20:30

Kje
Slomškov
dom
Castelli 28
Ramos
Mejía

Pridi na
Concert,
Café
povabimo
mi!

Vstopnice
na razpolago

NEDELJA,
30.
septembra
2018
OB 10. URI

*Zahvalna
sveta maša v
buenosaireški
stolnici ob
70-letnici
prihoda v
Argentino.*

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Diagonal 160 Nº 5776
Villa Loma Hermosa (1657)
Buenos Aires, Argentina

Tel / Fax: 54 (11) 4769-0581 / 1653
antonio@podrzaj.com.ar
www.podrzaj.com.ar

Grupo HZ

Temple 2780 - Lomas del Mirador
Tel: 5168 6300 Fax | Fax: 5168 6305
www.hzgroup.com.ar

